

Publicarea integrală a hotărârilor judecătorești

*judecător Adrian Neacșu,
președinte Tribunalul Vrancea, președinte SoJust,
membru al Consiliului Director al U.N.J.R.*

The development process of the information technology in Romania. From the beginning, the major requests of the judiciary and of society concerning an easy and complete access to the Courts caselaw have found a rather incomplete answer in the Information Technology Strategy for the Judicial System. By its design, the entire system on accessing the caselaw developed starting with 2005 is limited. Except the High Court of Cassation and Justice, not any other Court does not allow a free and full access to the judgments delivered both for the public and professionals.

The independent initiative of the Tribunal of Vrancea Country of developing the the caselaw index - JURINDEX have striven to overcome all those limits of the national programme concerning the access to the Courts caselaw. That facility promotes a wholly different approach concerning the access to the judgments, by imposing an absolutely new principle for Romania: the general, unconditioned and free access of any person to all judgments rendered by any Court, in their original form, i.e. in the form those were delivered and without any other intervention than to remove the personal date, in order to comply with the relevant legislation.

The principle of the dissemination in full of the judgments promoted for the first time by the Tribunal of Vrancea Country, as a transparency standard in accordance with the necessary technical arrangements, has been fully applied, so the public authorities have started applications in order the principle would gain a full effect in the entire judicial system. The rather complex but successful path towards achieving the principle of free access to the judgments has revealed the Courts might have the power to promote public policies or technical solutions in the public interest, as far as they are ready to take enterprise, even in an environment of deep lack of decision-making autonomy, extremely bureaucratic centralism and limited financial resources.

Potrivit art. 127 din Constituția României toate ședințele de judecată sunt publice, afară de cazurile anume prevăzute de lege. Potrivit art. 11 alin. 2 din Legea nr. 304/2004, pronunțarea hotărârilor se face în ședință publică, de asemenea cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

1. Caracterul public prin definiție al dezbaterilor purtate în fața instanțelor, precum și al hotărârilor luate de acestea, dau expresie principiului fundamental într-o democrație după care justiția se înfăptuiește **în societate și pentru societate**, iar nu **separat ori deasupra ei**. Publicitatea constituie în același timp o garanție fundamentală pentru existența unui proces echitabil, precum și pentru protejarea justițiabililor împotriva unei justiții secrete și arbitrare. Nu în ultimul rând, publicitatea procedurilor judiciare, audierile publice și accesul

facil la hotărârile instanțelor, elemente ce compun noțiunea de *transparență a sistemului judiciar*, constituie și un mijloc eficient de prezervare a încrederii publice în justiție, în instanțe și în judecători.

Evoluția informatizării în România

2. Tocmai de aceea investițiile în creșterea transparenței sistemului judiciar au fost majore, începând din 2005 aceasta constituind o *direcție esențială a strategiei de reformă a sistemului judiciar*.

2.1. Prin programul PHARE 97 derulat de Ministerul Justiției a fost inițiat formal procesul de automatizare a sistemului judiciar național, prin elaborarea primei versiuni a sistemului ECRIS de management al dosarelor și a bazei de date legislative (LLDS – Sistemul de

Publicarea integrală a hotărârilor judecătorești și accesul general și liber la acestea este recunoscut astăzi, în contextul monitorizării pe justiție, drept principiu de importanță națională. Acest lucru a fost posibil datorită asumării chiar de instanțele judecătorești a inițiativei promovării unor politici publice și soluții tehnice.

Documente al Bibliotecii Juridice). La acel moment însă, sistemul ECRIS nu a putut fi instalat la nivelul tuturor instanțelor și parchetelor, dată fiind în primul rând lipsa infrastructurii hardware necesare să susțină instalarea și utilizarea acestei aplicații.

Prin programul PHARE 2000

RO0004.01-01 – *Continuarea dezvoltării sistemului de management al cauzelor și documentelor (SMCD)* au fost achiziționate echipamentele IT aferente infrastructurii hardware necesare pentru implementarea sistemului ECRIS în întregul sistem judiciar, **moment ce poate fi considerat cu adevărat startul informatizării justiției.**

Tot spre sfârșitul anului 2004, **au fost răscumpărate sursele IT ale aplicației** software ECRIS, ale modulului LLDS, și ale modulului CDMS. Abia din acest moment Ministerului Justiției a putut să modifice softul ECRIS și să continue dezvoltarea aplicației, nemaieexistând monopolul dezvoltătorului software inițial.

În consecință, ca urmare a unui contract finanțat din fonduri bugetare, încheiat în mai 2005 ca urmare a strădaniilor ministrului justiției de atunci, au fost extinse funcțiile și întreținerea sistemului ECRIS, în vederea dezvoltării modulelor pentru executări civile, executări penale, statistici judiciare și sistemul general de registratură.

2.2. În plus, o evoluție importantă în creșterea transparenței și accesibilității sistemului judiciar a constituit-o lansarea, în cadrul aceluiași contract, la data 15 august 2005, a unui **portal electronic al tuturor instanțelor de judecată** (<http://portal.just.ro/>) destinat să furnizeze informații referitoare la *jurisprudența relevantă, orarul completelor, stadiul soluționării dosarului*, precum și *date statistice și informații generale* despre fiecare instanță. Pentru prima oară în România justițiabilii își puteau urmări direct pe internet circuitul dosarului lor în instanță, obți-

nând informații inclusiv în legătură cu hotărârile luate de instanțe ori termenele acordate.

Din păcate, portalul instanțelor nu a mai suferit îmbunătățiri importante, el fiind și în momentul de față, ca soluție tehnică și elemente de conținut, la nivelul anului 2006.

2.3. Versiunea actuală a sistemului ECRIS s-a făcut prin proiectul RO – PHARE 2004/016-772.01.04.14 - *“Continuarea automatizării sistemului judiciar - Dezvoltarea sistemului ECRIS de management al cauzelor”*, având ca perioadă de implementare decembrie 2006 – mai 2008. S-a urmărit îmbunătățirea ECRIS prin modificarea și optimizarea modulelor existente și prin crearea de noi module și integrarea acestora în sistem (modulul ECRIS pentru instanțe și parchete, situl web al Ministerului Justiției, portalul instanțelor de judecată, modulul ECRIS de statistica pentru instanțe și cel pentru parchete, modulul pentru serviciile de probațiune), crearea de legături între alte aplicații existente în sistemul judiciar (aplicația privind insolenta, EVDET – aplicația Administrației Naționale a Penitenciarelor) și sistemul ECRIS.

Limitele accesibilității hotărârilor judecătorești

3. Cerințele majore ale sistemului judiciar referitoare la accesul judecătorilor și al procurorilor la jurisprudența instanțelor și mai ales la unificarea practicii judiciare au găsit de la început o reflectare insuficientă în dezvoltarea sistemului informatic, care a fost orientată cu precădere spre dezvoltarea unor soft-uri interne și interrelaționarea acestora, fără interfațare cu platformele publice și fără acordarea unei atenții speciale pentru dezvoltarea unor baze de date cu informații publice accesibile sistemului judiciar ori publicului.

3.1. Astfel, în *Strategia de reformă a sistemului judiciar 2005-2007*, document adoptat prin hotărâre de Guvern, transparența justiției se preconiza a se realiza prin facilitarea accesului la informații intermediare de Birourile de Informații și Relații Publice din cadrul instanțelor și parchetelor. Pe paginile de internet ale instituțiilor sistemului judiciar se preconiza doar accesul la informațiile de interes public.

Accesul magistraților la legislație și jurisprudență, în vederea creării cadrului documentar

necesar armonizării practicii instanțelor, se preconiza a se realiza prin *conectarea instanțelor la bazele de date specifice (comerciale)*, precum și prin *publicarea pe paginile de Internet ale acestora a jurisprudenței relevante*.

În *Planul de acțiune* aferent strategiei de reformă au fost detaliate măsurile pentru atingerea obiectivelor.

Îmbunătățirea comunicării dintre justiție și cetățeni era rezumată la publicarea informațiilor de interes public pe site-urile instituțiilor publice, realizarea unor ghiduri de orientare, eficientizarea activității Birourilor de informare publica din instanțe și parchete ș.a.

3.2. Accesul magistraților la jurisprudență se realiza prin următoarele măsuri:

- Elaborarea anuală a Buletinului Jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție
- Elaborarea Buletinului Casației, revista oficială a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cuprinzând jurisprudență, doctrină și comunicări
  - Publicarea pe pagina de Internet a I.C.C.J. a *hotărârilor judecătorești relevante*, selectate
  - Elaborarea la nivelul fiecărei curți de apel a *buletinului jurisprudenței* cu suportarea costurilor din bugetul propriu, publicarea și distribuirea acesteia
  - Realizarea de către curțile de apel a unui material (leaflet) cu *deciziile relevante*, selectate și prelucrate, care urma să fie distribuit electronic (prin mail) către toate celelalte instanțe
  - Dezvoltarea unui portal web pe care să fie publicate informațiile de interes public, inclusiv *jurisprudența relevantă a curților de apel și tribunalelor*

3.3. În practică, buletinele curților de apel au început să fie publicate prin intermediul diferitelor edituri de specialitate, fiind distribuite pe piața liberă, contra cost. Realizarea leaflet-urilor, deși s-a făcut cu relativă regularitate, în practică s-a dovedit o măsură inefficientă pentru scopul pentru care a fost instituită, informarea judecătorilor asupra practicii celorlalte instanțe. *Pe de o parte* aceste materiale cuprindeau doar o infimă parte din jurisprudența unei instanțe, iar *pe de altă parte* gestiunea lor de către judecători era deosebit de dificilă, hotărârile nefiind indexate ori cuprinse într-o bază de date cu facilități de căutare, ci fiind simple materiale realizate într-un editor de texte. În plus, aceste materiale se întocmeau abia la sfârșitul unui trimestru, nerăspunzând astfel nevoilor imediate de

documentare ale judecătorilor pentru fundamentarea comparativă a deciziilor pe care trebuiau să le ia.

3.4. Caracterul depășit, mult în urma posibilităților tehnice actuale, a acestor metode prin care se urmărea tocmai atingerea unor obiective necesare îndeplinirii de către România a condițiilor pentru încheierea capitolului de negociere privind justiția, în vederea aderării la UE a fost și mai mult scos în evidență prin măsurile administrative pe care C.S.M.-ul, *în lipsa unor alternative tehnologice*, a trebuit să le ia. Astfel, prin modificarea *Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești* s-a instituit *obligația pentru fiecare judecător de a-și selecta și prelucra manual așa-zisele hotărâri relevante pe care le pronunța*. Publicarea acestor hotărâri astfel prelucrate chiar de judecătorul care le pronunța se realizează manual, prin intermediul Biroului informatică din cadrul instanțelor, pe portalul instanțelor, secțiunea jurisprudență. Obligația, existentă și în prezent, este nepopulară printre judecători, aplicată cu dificultate, și, în orice caz, o soluție complet anacronică în condițiile în care încă din 2006 sistemul ECRIS de management al dosarelor și documentelor, inclusiv a hotărârilor judecătorești, este generalizat la nivel național. Toate hotărârile judecătorești pronunțate de instanțe există în format electronic și sunt încorporate în baze de date cuprinzătoare.

4. Prin *Raportul de monitorizare al Comisiei Europene* din data de 26 septembrie 2006 s-a creat cadrul pentru stabilirea, după data aderării României la Uniunea Europeană, a unui mecanism de cooperare și verificare a evoluțiilor înregistrate în domeniile reformei sistemului judiciar și luptei împotriva corupției. Prin Decizia Comisiei 2006/928/CE din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției au fost identificate 4 condiționalități (benchmarks-BM) cu privire la care se realizează în perioada postaderare o monitorizare strictă.

4.1. Primul dintre acestea privea „**Consolidarea transparenței și eficienței actului de justiție**”

4.2. Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind evoluția măsurilor de acompaniere după aderare din 27 iunie 2007 a statuat menținerea mecanismului de cooperare și verificare în vederea monitorizării progreselor înregistrate de România și a solicitat elaborarea, de către autoritățile române, a unui plan de acțiune care să reflecte măsurile avute în vedere pentru soluționarea celor 4 condiționalități.

Nici în acest plan de acțiune, în privința asigurării accesului magistraților la jurisprudență și unificarea practicii judiciare nu s-au prevăzut mecanisme noi și nici nu s-a făcut un necesar salt tehnologic pentru asimilarea metodelor moderne de documentare și exploatare a bazelor de date existente în sistemul judiciar.

S-a prevăzut doar continuarea actualizării permanente a portalului instanțelor prin publicarea *jurisprudenței relevante*, precum și prin publicarea acestei jurisprudențe în broșuri sau volume ce urmau să fie distribuite la instanțele din țară. Singurul element de reală transparență o constituia continuarea publicării pe site-ul I.C.C.J. a hotărârilor relevante pronunțate de instanța supremă în diferite domenii ale dreptului (în rezumat) precum și a textului integral al tuturor hotărârilor pronunțate de I.C.C.J.. Publicarea hotărârilor de către instanța supremă se face în urma prelucrării lor manuale în vederea eliminării datelor cu caracter personal și prin implicarea unui personal auxiliar însemnat.

4.3. Pentru celelalte instanțe, precum și pentru publicul larg, publicarea pe portalul instanțelor a hotărârilor relevante, selectate și prelucrate manual de judecători ca obligație profesională administrativă, era concepută drept singura modalitate de constituire a unei baze de date publică de jurisprudență.

5. Astfel fiind, în momentul de față, accesul la hotărârile judecătorești pronunțate de instanțe este o problemă care ține exclusiv de strădania specialiștilor, dar și de resursele materiale de care aceștia dispun. În afară de Înalta Curte de Casație și Justiție (dar chiar și aceasta limitat), **nicio altă instanță nu oferă accesul gratuit și complet la hotărârile pronunțate**, judecătorii dar și avocații sau alte persoane interesate fiind obligate să achiziționeze de pe piață fie nenumăratele publicații specializate în publicarea jurisprudenței, fie diferitele programe software

dezvoltate comercial care conțin și baze de jurisprudență. În aceeași modalitate, instanțele însele sunt nevoite să *investească financiar*, achiziționând pentru nevoile de documentare ale judecătorilor produsele comerciale aflate pe piață. Aceasta deși, într-un fel sau altul, *toate aceste produse cu caracter comercial nu fac altceva decât să repună în circulație, în scopul producerii de venituri proprii, chiar bazele de date ale instanțelor*, cuprinzând totalitatea hotărârilor judecătorești pronunțate cel puțin de la extinderea națională a sistemului ECRIS de management al dosarelor.

6. Mai mult însă, **întreg mecanismul de facilitare a accesului la jurisprudență dezvoltat de instituțiile judiciare începând cu 2005 este din concepție limitat**, el introducând o noțiune restrictivă, aceea a *jurisprudenței relevante*. Nu există criterii obiective după care hotărârile instanțelor dobândesc caracter relevant ori nu, acesta fiind lăsat la libera apreciere a judecătorilor în exercitarea unei obligații pur administrative. Nu există garanția că tiparul după care hotărârile judecătorești sunt selectate manual corespunde cu adevărat nevoilor concrete de documentare sau de informare în legătura cu soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești. Ca instrument de documentare în vederea unificării practicii judiciare, respectiv de informare profesională în vederea eliminării impredictibilității soluțiilor instanțelor judecătorești, portalul instanțelor se dovedește limitat.

***Jurindex* – un nou concept**

7. Toate aceste limite ale programului național de facilitare a accesului la jurisprudența instanțelor au încercat să fie depășite prin dezvoltarea independentă a serviciului ***Jurindex***-index de jurisprudență de către Tribunalul Vrancea.

7.1. Serviciul promovează o **concepție total diferită** în ceea ce privește accesul la hotărârile judecătorești:

- Hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele de judecată reprezintă *documente de interes public prin excelență*, caracterul public al activității de soluționare a litigiilor de către instanțe având o importanță majoră pentru funcționarea corectă a statului de drept.

- Punerea la dispoziția publicului a tuturor documentelor produse de sistemul judiciar în

exercitarea procesului de înfăptuire a justiției reprezintă un *instrument fundamental pentru dezvoltarea dreptului la informare*, care este un principiu de bază al democrației.

- Cetățenii au dreptul să cunoască hotărârile pronunțate de o instanță, astfel încât să nu riște să fie luați prin surprindere și să-și poată realiza drepturile în instanță în conformitate cu practica constantă a acesteia.

- Accesul la hotărârile judecătorești trebuie să fie integral, fără să fie limitat de instituirea unor criterii subiective de selectare a lor, cum ar fi noțiunea de jurisprudență relevantă, și fără să se intervină asupra formei originale a hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțe.

- *Jurisprudența înseamnă totalitatea hotărârilor judecătorești pronunțate de o instanță*, fiecare dintre acestea având o importanță egală cel puțin pentru părțile implicate și reprezentând în aceeași măsură materializarea realizării justiției în România.

- Eficiența poate fi atinsă doar prin *automatizarea procesului de publicare a hotărârilor judecătorești* și depășirea stadiului revolut de selectare, prelucrare și publicare manuală a acestora.

7.2. Astfel fiind, Tribunalul Vrancea și-a propus susținerea principiului publicării tuturor hotărârilor judecătorești pronunțate de o instanță într-o anumită perioadă, în forma lor originală, adică astfel cum au fost pronunțate și fără vreo altă intervenție decât eliminarea complet automată a datelor cu caracter personal, pentru conformitatea cu legislația specifică.

Principiul constituie o *noutate absolută pentru sistemul judiciar românesc*, fiind însă în același timp un standard comun de transparență și accesibilitate în majoritatea țărilor din spațiul european.

7.3. La data de 10 noiembrie 2008 Tribunalul Vrancea a lansat serviciul **Jurindex** (index de jurisprudență), *prima aplicație din România care permite publicarea integrală a jurisprudenței unei instanțe*, într-o formă compatibilă cu Legea nr. 677/2001 privind protecția datelor cu caracter personal. Pe site-ul <http://www.jurisprudenta.org> au fost publicate toate hotărârile judecătorești pronunțate de Tribunalul Vrancea în perioada 2006-2008, complet anonimizate, prin eliminarea atât a numelor judecătorilor și părților, cât și a datelor cu caracter personal, inclusiv a datelor

de stare civilă. Începând cu această dată, pe site sunt publicate 12.038 sentințe și decizii, reprezentând totalitatea hotărârilor judecătorești pronunțate de Tribunalul Vrancea în perioada de referință.

7.4. Acest lucru a fost posibil întrucât Tribunalul Vrancea a reușit în premieră dezvoltarea unui program software (*©Hotmod*) care permite **anonimizarea automatizată** a hotărârilor judecătorești. Acest program de calculator face posibilă, în condiții de deplină siguranță, eliminarea total automatizată și rapidă a tuturor datelor cu caracter personal conținute în hotărârile judecătorești.

7.5. *Avantajul principal al* softului care stă la baza **Jurindex** ține de faptul că întreg procesul de selectare a hotărârilor ce vor fi publicate, de extragere a copiilor de pe baza de date ECRIS, de prelucrare a hotărârilor în vederea eliminării datelor cu caracter personal și de publicare se face complet automatizat, nefiind nevoie decât de persoana care operează softul. Este practic eliminată orice intervenție manuală, judecătorii sunt dispensați de această activitate și nu este nevoie nici de afectarea specială a personalului auxiliar pentru această activitate.

Sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii

8. Proiectul lansat de Tribunalul Vrancea a fost imediat salutat atât de mediul profesional cât și de organizațiile neguvernamentale cu activitate în domeniul justiției. De asemenea, s-a bucurat imediat de sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate care și-a asumat principiul de bază al publicării integrale a hotărârilor judecătorești.

8.1. La data de 13 noiembrie 2008, printr-un comunicat de presă dat în urma unei întâlniri cu reprezentanții societății civile, Consiliul Superior al Magistraturii aprecia inițiativa instanțelor de a publica pe propriile pagini de internet hotărârile pronunțate și solicita public ca practica deschiderii accesului publicului la hotărârile judecătorești să fie preluată de întreg sistemul judiciar.

8.2. Mai mult, printr-o hotărâre din 27 noiembrie 2008, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a modificat *Regulamentul de ordine*

interioară al instanțelor judecătorești în sensul instituirii obligației pentru instanțe a publicării tuturor hotărârilor care constituie informații de interes public, pe măsura asigurării capacității tehnice necesare. În acest fel, au fost create premisele intrării instanțelor într-o nouă dimensiune a transparenței și apropierii de cetățean, în conformitate inclusiv cu obligațiile sistemului judiciar asumate prin Mecanismul de cooperare și verificare România-UE.

Reacția Ministerului Justiției

9. Principiul publicării integrale a hotărârilor judecătorești pare a fi definitiv acceptat de toate autoritățile sistemului judiciar, Ministerul Justiției, cel care gestionează sistemul informatic al instanțelor, fiind ultimul care și-a făcut cunoscut punctul de vedere.

Printr-un comunicat de presă din 11 decembrie 2008, imediat după o întâlnire cu echipa de management a serviciului **Jurindex** din cadrul Tribunalului Vrancea, Ministerul Justiției anunța ca prin atragerea fondurilor de finanțare europeană a fost realizat un proiect de extindere a facilităților de informare a portalului instanțelor de judecată din România, principalul element de noutate fiind reprezentat de preluarea din sistemele informatice ale instanțelor de judecată a tuturor hotărârilor judecătorești care constituie informații de interes public și publicarea lor integral, automată, pe internet. Nu se oferă mai multe amănunte, făcându-se trimiteri generice la Strategia de informatizare a sistemului judiciar și la Planul de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare. Or, așa cum am arătat deja, toate proiectele prevăzute de aceste documente vizează mecanisme incomplete și ineficiente de informare cu privire la hotărârile judecătorești pronunțate de instanțe. Chiar extinderea facilităților portalului instanțelor de judecată, cuprinsă atât în contractele de realizare a ultimei versiuni a ECRIS, încă neimplementată la instanțe, dar și a versiunii următoare, privesc, chiar potrivit documentațiilor specifice făcute publice, aspecte tehnice care nu au legătură cu publicarea integrală a hotărârilor instanțelor, alegându-se în continuare varianta jurisprudenței relevante, prelucrată manual la instanțe și încărcate în baza de date centrală actuală.

Chiar ultimul contract de dezvoltare a sistemului ECRIS, abia încheiat și care vizează perioada ianuarie-noiembrie 2009, își propune

ca scop doar „creșterea gradului de interconexiune dintre modulele sistemului ECRIS și dintre acesta și alte aplicații, crearea unei proceduri juridice electronice, implementarea infrastructurii cheilor publice (semnătura electronică) și a programelor de software pentru securitate și a procedurilor de monitorizare”. Principala noutate din punctul de vedere al creșterii gradului de transparență și interactivitate cu publicul îl constituie dezvoltarea unor portaluri securizate interconectate cu aplicația ECRIS instanțe, pentru implementarea procedurii electronice de judecată, cu crearea posibilității depunerii documentelor în forma electronică, scanate sau în alte formate, care să fie transmise automat la dosarul aflat pe rolul instanței precum și a comunicării actelor de procedură și a hotărârilor judecătorești în formă electronică, securizată.

9.1. Din păcate, declarația de principiu a Ministerului Justiției și enunțarea de către acesta a obiectivului publicării integrale a jurisprudenței instanțelor, au fost urmate de semnale administrative ale ministerului din care rezulta descurajarea extinderii la alte instanțe a serviciului **Jurindex** derulat de Tribunalul Vrancea.

Extinderea națională a JURINDEX

10. Imediat după lansare, echipa de dezvoltare a **Jurindex** a lansat faza de extindere a serviciului, adresând tuturor instanțelor judecătorești din România invitația de a se alătura proiectului și punând la dispoziția acestora capacitatea tehnică și logistică de prelucrare și publicare a hotărârilor judecătorești, dezvoltată în exclusivitate de Tribunalul Vrancea.

Intenția Tribunalului Vrancea era de a dezvolta www.jurisprudenta.org ca un portal național de jurisprudență a instanțelor, administrat chiar de ele, care să facă accesibilă publicului pentru prima oară în România, gratuit și în forma lor completă, hotărârile instanțelor de orice grad care doresc să participe la acest program și care, în același timp, să constituie un puternic instrument de documentare pentru instanțe și judecători, precum și de unificare a practicii judiciare. Tribunalul Vrancea oferă tuturor instanțelor asistarea pentru publicarea hotărârilor, prin anonimizare automată și publicarea hotărârilor astfel prelucrate pe portalul www.jurisprudenta.org.

11. Principiul publicării integrale a hotărârilor judecătorești, *ca standard de transparență pentru care există în prezent capacitatea tehnică necesară*, așa cum Tribunalul Vrancea a demonstrat deja, a constituit un subiect important al discuțiilor oficiale purtate de comisia de experți europeni în cadrul strângerii informațiilor prin mecanismul de cooperare și verificare.

Astfel se face că pentru prima oară în istoria rapoartelor pe justiție ale comisiei europene, raportul din 12 februarie 2009 (Bruxelles, 12.2.2009, COM(2009) 70 final) face referire directă, subliniind inițiativa autorităților de a publica hotărârile judecătorești pe internet, la necesitatea operaționalizării unui „*instrument informatic care să permită publicarea rapidă a tuturor hotărârilor*”.

Concluzii:

Atingerea unui nou nivel tehnic prin serviciul ***Jurindex*** pune în evidență limitele și caracterul total întârziat al mecanismului actual de informare cu privire la hotărârile judecătorești pronunțate de instanțe. Instanțele, judecătorii și profesioniștii au acces la jurisprudența altor instanțe în mod indirect, prin intermedierea unor publicații scrise ori electronice comerciale, selectarea și prelucrarea hotărârilor se face manual, chiar de judecători, ca o sarcină administrativă suplimentară, hotărârile instanțelor sunt publicate parțial, prin introducerea unor criterii de selectare a lor

subiectivă și în urma modificării substanțiale a formei lor originale; chiar și comunicările sintezelor de jurisprudență dintre instanțe se face într-o modalitate care face documentarea propriu-zisă extrem de dificilă, având mai degrabă un caracter formal și birocratic.

Mențiunile raportului intermediar privind progresele României în cadrul mecanismului de cooperare și verificare constituie în același timp acceptarea definitivă de către toate autoritățile publice din domeniul juridic a principiului publicării hotărârilor ca instrument de realizare atât a transparenței, cât și a responsabilității sistemului judiciar. În perioada următoare, publicarea integrală a hotărârilor judecătorești în forma și condițiile promovate prin serviciul ***Jurindex*** va deveni obligație asumată de statul român în raporturile cu Comisia europeană, urmând să facă obiectul evaluării definitive în următorul raport, din vara anului 2009, fundamental pentru interesele naționale ale României.

Traseul complicat, dar încununat de succes al impunerii principiului accesului liber la hotărârile judecătorești a arătat că instanțele judecătorești pot avea forța de a promova politici publice sau soluții tehnice de interes național, în măsura în care își asumă inițiative, chiar în condițiile unei lipse profunde de autonomie decizională, a unui centralism extrem de birocratic și a unor resurse financiare limitate.